

Ze Sarajeva na ArtCamp. Aliance univerzit propojila evropské umělecké školy a jejich výuku

22.7.2026 - Monika Bechná | Západočeská univerzita v Plzni

Aliance evropských univerzit EUPeace otevírá nové možnosti spolupráce mezi Fakultou designu a umění Ladislava Sutnara ZČU a Akademií výtvarných umění Univerzity v Sarajevu. Jedním z prvních výsledků je účast bosenského ilustrátora a pedagoga Dejana Slavuljici na letošním jubilejním 20. ArtCampu.

Dvanáctka mladých a talentovaných si letos na jubilejním 20. ArtCampu v Plzni vybrala kurz Ilustrace – tvůrčí proces u bosenského ilustrátora a grafického designéra Dejana Slavuljici. Ten je vedoucím Katedry grafického designu na Akademii výtvarných umění v Sarajevu. V rozhovoru vysvětluje, proč je podle něj tvůrčí proces minimálně stejně důležitý jako výsledný obraz, jak může ilustrace překračovat prostor i čas a proč jsou zvědavost a ochota jednat stále nejdůležitějšími schopnostmi mladých umělců v éře umělé inteligence.

Jste ilustrátor i grafický designér. Vnímáte tyto obory jako dva odlišné způsoby uvažování, nebo se přirozeně doplňují?

Myslím, že jsem byl nejdřív ilustrátorem, potom grafickým designérem a nakonec zase ilustrátorem. Když se podíváme do dějin umění, zjistíme, že jde vlastně o velmi podobné disciplíny, které se postupně začaly odlišovat jen v určitých detailech. Lidé pak těmto rozdílům dali názvy. V historii najdeme mnoho společných prvků grafického designu, ilustrace i výtvarného umění obecně.

Váš kurz na ArtCampu se jmenuje Ilustrace – tvůrčí proces. Proč jste se rozhodl zaměřit se spíše na proces než na výsledný obraz?

Myslím, že si tvůrčího procesu budu vážit až do konce života. Je to totiž to nejdůležitější, co každého tvůrčího člověka pohání vpřed. Jakmile dokončíme jeden projekt, okamžitě začínáme pracovat na dalším. Právě dnes, kdy čelíme nástupu umělé inteligence, je tento proces ještě důležitější. Samotné tvoření nám dává smysl. Díky němu víme, proč to, co děláme, vlastně děláme.

Jedním z hlavních témat Vašeho workshopu je zkoumání prostoru a času v ilustraci. Co si pod těmito pojmy představujete? Nejlepší by bylo přijít přímo na můj workshop. Ale vážně. Zkoumání prostoru a času je pro mě především pokusem vystoupit z dvojrozměrného obrazu. Většina lidí si ilustraci představí jako obrázek v knize nebo na stěně. Myslím si ale, že ilustrace může být mnohem víc. Existuje řada příkladů, které ukazují, že ilustrace může fungovat v různých médiích, ve trojrozměrném prostoru nebo v úplně jiných formách. Možná to zní trochu zvláště, ale mým cílem je přimět studující přemýšlet o ilustraci jinak. Chci, aby si kladli otázku, jak mohou překročit zažité hranice, přijít s něčím novým, neobvyklým a zajímavým.

Účastníky také vedete k tomu, aby rozvíjeli své nápady pod časovým tlakem. Proč mohou být omezení někdy zdrojem kreativity?

Snažím se jim ukázat, že mají všechny potřebné schopnosti k tomu, aby projekt dokončili včas. Za roky výuky jsem poznal mnoho studujících, kteří si nevěřili. Právě nedostatek sebevědomí často vede k tomu, že projekt nikdy nedokončí nebo se do něj raději vůbec nepustí, protože mají pocit, že to nestihnou. Chci je povzbudit a dodat jim jistotu, že jsou schopni zvládnout jakýkoli úkol, který před nimi dnešní svět postaví.

Učíte už mnoho let. Všiml jste si, že dnešní mladí ilustrátoři přistupují ke kreativitě jinak než předchozí generace?

Ano, těch rozdílů je mnoho. Dnešní svět je úplně jiný než před deseti nebo dvaceti lety. Máme nespočet technologií a možností. Paradoxně ale platí, že čím více možností máme, tím méně je skutečně využíváme. Studentům často říkám, že existuje jen jedna skutečně důležitá možnost – začít jednat. Přijmout projekt, pustit se do něj, přemýšlet o něm a dokončit ho. Dnešní technologie nám nabízejí nepřehledné množství voleb. Jenže zatímco zvažujeme všechny možnosti, ztrácíme čas a projekty nestíháme dokončit.

Co by si účastníci vašeho workshopu měli pamatovat ještě za rok?

Doufám, že si budou pamatovat na mě nebo alespoň na tento workshop. Snažil jsem se jim ukázat, jak během tvůrčího procesu propojovat různé myšlenky a souvislosti. To považuji za nejdůležitější – umět spojit inspiraci z historie s projektem, na kterém právě pracují. Pokud si za rok vzpomenou na některý z našich rozhovorů a pomůže jim překonat tvůrčí blok nebo období, kdy jim bude chybět inspirace, budu mít radost.

ArtCamp letos nabízí 41 kurzů pod vedením špičkových umělců. Řada z nich je pravidelně ze zahraničí. *„Díky spolupráci, která vznikla v alianci EUPeace, už vybíráme projekty a aktivity, které propojí naše umělce i studující. Hostování pedagogů z Akademie výtvarných umění v Sarajevu na ArtCampu je prvním krokem. Připravujeme také sérii workshopů vedených pedagogy Sutnarky v Sarajevu a následně workshopy sarajevských umělců pro naše studující v Plzni,“* dodala výkonná ředitelka ArtCampu Lenka Kodýtková.

<https://info.zcu.cz/Ze-Sarajeva-na-ArtCamp--Aliance-univerzit-propojila-evropske-umelecke-skoly-a-jejich-vyuku/clanek.jsp?id=9818>